

Sag C-491/10 PPU

Joseba Andoni Aguirre Zarraga

mod

Simone Pelz

(anmodning om præjudiciel afgørelse
indgivet af Oberlandesgericht Celle)

»Retligt samarbejde i civile sager — forordning (EF) nr. 2201/2003 — kompetence, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar — forældreansvar — forældremyndighed — barnebortførelse — artikel 42 — fuldbyrdelse af en attesteret afgørelse om tilbagegivelse af et barn truffet af en kompetent (spansk) ret — kompetence for den fuldbyrdende (tyske) ret til at nægte fuldbyrdelse af denne afgørelse i tilfælde af alvorlige tilsidesættelser af barnets rettigheder«

Generaladvokat Y. Bots stillingtagen af 7. december 2010 I - 14251

Domstolens dom (Første Afdeling) af 22. december 2010 I - 14282

Sammendrag af dom

1. *Præjudicielle spørgsmål — præjudiciel forelæggelse efter hasteproceduren — betingelser — undersøgelse ex officio af Domstolen*
(Domstolens procesreglement, art. 104b, stk. 1)

2. *Retligt samarbejde i civile sager — kompetence, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar — forordning nr. 2201/2003 — attesteret afgørelse truffet i domsstaten om tilbagegivelse af et barn, der ulovligt tilbageholdes [Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, art. 24; Rådets forordning nr. 2201/2003, art. 42, stk. 2, første afsnit, litra a)]*
3. *Retligt samarbejde i civile sager — kompetence, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar — forordning nr. 2201/2003 — attesteret afgørelse truffet i domsstaten om tilbagegivelse af et barn, der ulovligt tilbageholdes (Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, art. 24; Rådets forordning nr. 2201/2003, art. 42)*

1. Domstolen anerkender, at det er uopsetteligt at træffe afgørelse, når der er tale om fjernelse af et barn, navnlig når barnets adskillelse fra den forælder, der oprindeligt er blevet tildelt forældremyndigheden, også selv om dette blot var foreløbigt, risikerer at forværre eller skade forholdet mellem denne forælder og barnet og at forårsage psykisk skade.

Når et barn således har været adskilt fra sin far i mere end to år, og der som følge af afstanden og forholdet mellem barnets forældre består en alvorlig og konkret risiko for, at der ingen kontakt vil være mellem barnet og dets far i den periode, hvor sagen verserer for den forelæggende ret, kan Domstolen beslutte at undergive en anmodning om præjudiciel afgørelse

hasteproceduren, når en behandling af anmodningen om præjudicial afgørelse efter den almindelige procedure på alvorlig eller endog uoprettelig vis kunne skade forholdet mellem forælderen og barnet samt endvidere være til skade for barnets integration i sine familiemæssige og sociale omgivelser i tilfælde af en eventuel tilbagegivelse til det sted, hvor barnet boede før sin bortførelse.

(jf. præmis 39-41)

bestemmelser, at retten under hensyntagen til barnets tarv og omstændighederne i hvert enkelt tilfælde træffer alle egnede foranstaltninger med henblik på en sådan høring, således at disse bestemmelsers effektive virkning respekteres, og barnet gives en reel og faktisk mulighed for at udtrykke sig. I samme øjemed bør retten i domsstaten i videst muligt omfang og stadig under hensyntagen til barnets tarv have adgang til alle de midler, som der rådes over i henhold til national ret og de særlige instrumenter inden for det grænseoverskridende retlige samarbejde, herunder i givet fald de i forordning nr. 1206/2001 om samarbejde mellem medlemsstaternes retter om bevisoptagelse på det civil- og handelsretlige område fastsatte.

2. Som det er fastsat i artikel 24 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder og artikel 42, stk. 2, første afsnit, litra a), i forordning nr. 2201/2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældres ansvar og om ophævelse af forordning nr. 1347/2000, kræver barnets ret til at blive hørt ikke nødvendigvis, at der foretages en høring for retten i domsstaten, men den kræver, at barnet får stillet lovfæstede procedurer og betingelser til rådighed, som gør det muligt for det frit at udtrykke sine synspunkter, og at retten indhenter disse synspunkter. Selv om det er korrekt, at artikel 24 i chartret om grundlæggende rettigheder og artikel 42, stk. 2, første afsnit, litra a), i forordning nr. 2201/2003 ikke i alle tilfælde pålægger retten i domsstaten at høre barnet og således overlader en vis skønsmargen til retten, forholder det sig med andre ord ikke desto mindre således, at når retten har besluttet at høre barnet, kræver disse

(jf. præmis 65-67)

3. Når der er truffet en afgørelse om tilbagegivelse af et barn, der ulovligt tilbageholdes, uden at barnet er blevet hørt, kan den kompetente ret i fuldbyrdsstaten ikke nægte at fuldbyrde en sådan attesteret afgørelse med den begrundelse, at retten i domsstaten, som har truffet denne afgørelse, har tilsidesat artikel 42 i forordning nr. 2201/2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældres ansvar og om ophævelse af forordning nr. 1347/2000, fortolket i overensstemmelse med artikel 24 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, idet vurderingen af, om der er sket en sådan tilsidesættelse, udelukkende henhører under domsstatens retters kompetence.

Den ordning om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser truffet i en medlemsstat, som er fastsat i forordning nr. 2201/2003, er nemlig baseret på princippet om gensidig tillid mellem medlemsstaterne, eftersom deres respektive nationale retsordener er i stand til at yde samme effektive beskyttelse af de grundlæggende rettigheder, som er anerkendt på unionsplan, og navnlig i chartret om grundlæggende rettigheder. Det

er således inden for domsstatens retsorden, at de berørte parter skal udnytte de retsmidler, der gør det muligt at anfægte lovligheden af en afgørelse, der er attesteret i henhold til artikel 42 i forordning nr. 2201/2003.

(jf. præmis 70, 71 og 75
samt domskonkl.)